

PRÆLUSTRI ET VELLE NOBILI DOMINO
D. ALEXANDRO MORAVIÆ Comiti;
 Domino de Doun & Abernethie,
 Enneressiæ Vice-Comiti Integerrimo, Augustissimi Britanniarum, &c. Monarchæ
 Consiliario intimo, Mæcenati suo plurimum honorando,

Theses & Problemata Philosophica, ex dictatis quadrimi laboris notis, raptissime excerpta; quæ P. N. in Auditorio Publico sub præsidio GUL. PATERSON, Augusti 5. horis solitis eventilanda proponunt Magisterij Candidati Universitatis JACOBI REGIS Edinburgensis Alumni. D. D. C. L.

Positiones hasce & Problemata (proprio Numine) propugnabunt generosi hi Adolescentes.

MANNES BRUCE. Daniel Black.
 Adamus Frier. Franciscus Bailzie.
 Alexander Chanceler. Gavinus Weir.
 Alexander Trotter. Georgius Campbell.
 Andreas Fewart.
 Carolus Stuart.
 Carolus Wilson.
 David Lyon.
 Duncanus Willison.

Gulielmus Johnston.
 Gulielmus Rue.
 Jacobus Hamilton.
 Georgius Monteith.
 Georgius Todd.
 Georgius Trotter.
 Gualternus Burnet.
 Gulielmus Bruce.

Jacobus Young.
 Joannes Bowe.
 Joannes Callender.
 Joannes Craig.
 Joannes Falconer.
 Joannes Finlaon.
 Joannes Forrester.
 Joannes French.

Joannes Greinock.
 Joannes Haliburton.
 Joannes Mcgie.
 Joannes Martin.
 Joannes Purves.
 Joannes Ramsay, major.
 Joannes Ramsay, minor.
 Joannes Seaton.

Joannes Steil.
 Joannes Stuart.
 Joannes Thomson.
 Joannes Trotter.
 Joannes Turner.
 Joannes Wilson.
 Patricius Hepburn.
 Richardus Hyslop.

Robertus Campbell.
 Robertus Hamilton.
 Robertus Hay.
 Robertus Sommervol.
 Samuel Ancrum.
 Thomas Douglas.
 Thomas Mosman.
 Thomas Thomson.

Sextaginta vel circiter reliqui per integrum quadriennium in hac eadem classe alumni, cum non interfutari sint committiis bisez latratis publicis, hic non commemorantur.

PHILOSOPHIAE nomen comprehensivum admodum est. Cum universam Rem literariam & Scientiarum & artium liberalium omnium artem etiam significet. Et enim scrutinium in universarum compaginum; vel coetus universalis natura contemplativus. Elegans à Pythagora Philosophorum primo (Referente Magno Gassendo, Philosophorum hoc seculo facile principe) Philosophia (inquit) est Amor, Studium, & exercitatio sapientiae: Sapientia autem nihil aliud est quam dispositio animi ad recte sentientem de rebus, & recte agendum in vita. Animus vero ad recte sentientem tam dispositio cum in eo affectus ut veritatem amet, requirat ubi vis sit excusatur. Ad recte vero agendum cum in eo est, ut honestatem diligat, sectetur, nihil ipso non potuisse. Quare & Philosophia nihil aliud erit quam profectio veritatis, quam quo propius assequitur, eo rectius agimus in vita.

Ex hoc interim esse duas Philosophiae partes videntur, Quarum altera circa veritatem, Circa honestatem altera occupatur; Hic vero Philosophia Moralis, illa vero Naturalis communiter dicitur: Atque ex utraq; hac Philosophia confingit confundit sapientia, seu qua in ore omnium est Virtus; Summa nempe animi perfectio, quæ duobus easdem Intellectus & Plantas ita eleganter exercentur, ut Intellectus ad Veritatem semper collinet. Virtus vero ad

honestatem sine ratione exercitatio vitam beatam parat, quare neq; debet juveni Philosophandi morum tractatione & ratione philosophando deliquerit: Quippe ad habendum sicutum mentis meos immorosum ut

Philosophandi tempus aut nondum adest aut iam praeterierit, non fecis facti ac hæc qui dicitur.

III. De mundi hujus origine Philosophi vescere quidam turpiter errant, Aristoteli, Avicennæ, Zeno. Sc. genitio scimus omnis initii expertum pronunciare, nam cum comprehendere non posse utrum, Ova in Avis prius gerantur, ut facere observat Cœl. cum & Ova sine Avis, & Avis sine Ovo gerari non possit; hinc arbitrii sunt mundum hunc, & universum hoc rerum systema perpetua & in-interrupta propagatione ab æterni suis.

Solidus tamen & soleritus Epicurus, nec aeternus (inquit) est hic mundus, nec vetustus, cum multum florente magis & Antiquitate multo minus Aeternitas monumenta, quod conspicuum apparet in artibus nobilissimis quæ nuper duntur sum originis.

IV. Ridiculo comamine hodierni nostri Materialista omnia naturæ phenomenon per Materiam & Motum, mystica quidem technologem! refovere conantur; Nisi etiam materiæ motibus moderetur Principium aliquod intelligens, quod nos nomine Spiritus indigamus: Multò enim facilius est intellectu quo nōdum Spiritus (i.e.) Substantia penetrabilis moveat rem corpoream sine penetrabilem, quam quomodo nuda & coeca materia quantumcumque agita, cogitationis vel sensationalis capax esse possit: Sensationes omnes impressionibus corporeis commode facti pergit ostendit Philosophia Gallica, sed multò facilius in brachis quam in hominibus, Nam & hinc veritati Referibilis adhuc Esto. Quod tamen motus semel productus nonquam pereat ut docet hac Philosophia non videmus; Nam quare est quidam quod Quies non tam bene se in fine corpori motient ac è contra? Nisi forsitan Quies res adeo Pignus videatur (si res dici possit, cum potius privatio sit) ut cam prorsus tadeat itineris.

V. Ridiculus plane reddidere notionem Spiritus Scholæ veteres Disputavit (ut loquuntur) ipsi ubicationem propo-
nentes. Quod felicitate Spiritus fit totus in toto & totus tamen in singulis loci partibus: incidit in scyam Cartesius & intricadorem longè Reæ Spiritualis five Cogitantis, idem fecit nullum plane ipsi ubicationem largiendo. Nam quod nullib[us] q[ui]lib[et] q[ui]lo: verentur plurimi ne latet anguis in herba: Neque sufficit quod replicat Cartesius ubicationem five esse in loco, esse proprietatem Rebus tantum Corporeis competentem. Nam concepi nequit rem esse, & tamen nullib[us] esse: Verum ad hominem: Estine res cogitans in conario, in glandula ista pineali ex ipso Cartesio? Estne anima in corpore five res cogitans in re extensa? ididitne Spiritus primazum materiæ motum ex Cartesio? Vel Ergo fuit in materia im-
mediacione Virtutis vel Suppositi (ut loquuntur Scholæ) cum nihil agat in distans, &c. Si primū; daretur accidentis reale separabile, ad hominem contra Cartesium, ino contra rationem & simplicissimam spiritus increati naturam. Si Secundū; jam erit spiritus tam propriè in loco ac illa materiæ particula; cum sit in materia adeo; in loco seu spatio hæc quippe apud Cartesium sunt idem plane formaliter, & in definitione; R[es] S[ecundu]s Extensa: pio nomine conamine Cartesius homo Catholicus materia est ubiq[ue]. (Indefinita quippe ejus mundi extensio, hunc vel nullum plane habebit ienitum) Immensum unum unum (horreco referens) esse nullib[us]. Nam qui negat Deum esse ubiq[ue], negat Deum esse omnipotens; p[ro]p[ter]ea qui negat Deum existere negat Deum vel posse existere. Atheista Ergo necessitabitur ad probandum illud esse familianter impo[n]ens, quod unum necessarij existit; g[ra]m dunque est contra stimulos recalcitrare.

VI. Mirum equidem insulsos scolos ex intricata Reæ Spiritualis idea in exercitatum istam Atheismi propositio esse stultitium. Majore equidem difficultate laborat imaginatio humana in difficultatibus de ipsius materiæ naturæ & proprietatibus enodandis; sumere Scholarum inepitiz de punctis Mathematicis, Physicis, five infisistis, de partibus Aliquis, Aliquis & Proportionalibus in infinitum divisibilibus, & implicatoria infinitimodis signata, Philosophorum opprobria, rationis & imaginationis crucis; non obstante ridiculis illis Thoma Boarne & aliorum notio[n]ibus, de Extento sine pardibus, de Longo quo nihil brevius, de Extento quod non est Inextenso maius, &c.

Ino quomodo pars peripatetica, Globuli Cartes. & Tomi Epicuro-d[icitu]r morit[us] inter se cohærent, vel uniantur, mysterium est vel ipsius Naturæ mystis inconcepibile; Particula Ramulosa, Hamulata, uncata, &c. Non tenent nec tenacitatis phenomenon explicare valent, cum ha[ec] particula ex aliis particulis minoribus compaginatur & sic necesse est ut hæminutus in infinitum; Indivisibilis quippe materiæ non admittit Cartesius. Particularum Quies in hoc phenomeno explicando omnino quieticit, Immediatus contactus rem non acu tangit, faciebat Ergilla, inepia Aerorum argumentandi formula. Quod scilicet illud non possit dari in natura rerum, cuius idea, fuit usus fit difficultatibus intrinsecis.

VII. Variz commemorantur in Scholis Philosophiz hypotheseos: Jesuitæ, & Philosophi Romanenses communiter dilectum suum Aristotelem in hunc usq[ue] diem non obstante Philosophico hujus leculi fulgora venerantur: Atq[ue] in ipsius ferme verba Jurare, nec mirum sine, cum Theologia Jeaurica nihil aliud sit quam Peripateticismi farrage, & otiosorum technologemur nihil rerum significacionis insutus colluvies; Ima quod magis est, coguntur Pontifici Romanenses Peripateticismus insutus insubstancialia Sacra[m]entorum retinere; Quod nisi obincat corruet idolum istud Altaris, & consequenter Magis Romanus, si non admittenda fine Accidentaliter quæ sine distincte Entitates à Materiæ modificationibus nullius Transformatio in mysterio Eucharistie, adeoq[ue] erunt Romanenses omnium idololatriarum longè abieciuntur. Videatur Ergo quæ incerta sit ista Religio quæ à tam incerto dependet Philosophemate, quod nisi unum Peripateticum universo Philosophorum choro / patronum habeat.

Philosophia docet ut sequaris Deum, seras casum. Sen. Ep[ist]ol. 16. Quicquid vulgus cogitat vanum est, quicquid loquitor falsum est, quicquid improbat bonum est, quicquid approbat malum est, quicquid predicit insame est, quicquid agit fultum est. Petrarch.

Claudius Rhabolt: Baptiste Du Hamel. Regius, & seculi hujus pleriq[ue]; Academiarum professores novitatis fortioriter laborantes, Cartepanum suspicione hypothesin. Magnus Gassendus, & nobilis Boyle (ut innumeris minoris & fileam) Atomiam, Literatas Moras & Eruditiss. cardinalem Platonicam, Robertus Fludd Medicus Cabalisticus quæda vanitate, Mafaciam; proponentes hypothesin: singuli quedam, Omnes tamen non explicant omnia naturæ Phænomena: Qui quid enim Cartis fit Globus trium suorum elementorum (que precioso, & abq[ue] illa ratione, literato or[atione] imponit) particulas suas striatas, Tertes, Fibrosas, Ruderosas, Ramosas, Cubicas, Conicas, Sphericas, Tetraedras, Dodiceedras, & octaedras, ceteras, vana Chimærarum nomina. Idem ferme Epicurus, Democritus, &c. Per Atomo, Effluvia, Substantia. Effluxus, Effluentia modifications, &c. Idem Aristoteles per formas suas substantiales, Qualitatis, & Accidentia & nebras, Alteras & Boreales Spiritus. Idem enim videntur omnes, quod Materialia, & Substantia (discrepantibus) admodum verborum phrasiology, & technologematis) Philosophico orbi proportionare.

VIII. Nobilior longè Philosophie species est Aethica (eu Philosophia practica haec enim est, quæ in molli moris, nec fuisse fures. Philosophus enim verè Moralis est; qui herocum illud boethij mandatum in prælio exigit; Gaudia Pelli Pelle timorem, &c. Paradoxum enim non est hominem magis prouum esse ad Virtutem quam ad Vitium, Cum Natura Humanæ nihil magis congruum sit quam Virtus, fure Honestas. Nullus Ergo sceleris est qui non est immene fure. Hinc Ergo reprehendunt fidei facili hujus Athel, qui una cum Sacra Religione universam Moralitatem & societatem civilem convellere mirantur; Qui nihil esse in Housium vel Inbonistam, Iordan vel Injustam, Bonam vel Malam docent, Sed Aethus annes Bonitatem suam, vel Turpitudinem, ab extrinseco præcepto communiter. Sic dicitur a terra via, Ipsius Natura rerum destructiva, tandem nobilitissima officia, & hominis soror ornamenti mandari poterit. O horrifica rerum Catastrophe! In hujus absurdū dogmati patrocino pari progrediuntur passi Rhetorici, & Hobbes: Arcades quidam abo & casta pars & respondere patet: Nechimus enim utrum hujus LEVIATHAN, ai filius LEX & EX, magis nullum & fatale habuerit in re nostras infusum. Prima Regula Morum, Ergo, est Naturalis Rationalis: Ita omnes sobrij. Nihil aliud enim est Lex Natura, nisi Notitia rerum qua recta & bona sunt; & tamen tamen erit: Sic enim candens definiet Eruditiss. Grotius: Ego (inquit) Dilectoris Retha Rationis, indicare alii alteri cui ex eius corvenientia, aut disconvenientia, cum ipsa natura Rationalis inesse Moralem turpiditudinem, aut necessitatem malam: Adeoq[ue] haec Natura Lex nullis ambigibus est implicata sed solidissima regula. Qui ac Boni sufficiunt, Indubito ac dictis patent ipsius principia & recepta: Cujusmodi sunt: Quod tibi fieri non vis alteri neficias. Sam cuiq[ue] tributum est. Bonum est amplectendum, Malum fugendum, &c.

I X. Nuda Logomachia est contraversia, inter Peripateticos & Stoicos de Justa notione vera sapientia, num feliciter in consummato Philosopho, admittenda sit, aut requiratur Passio[n]em exsirpati; an vero Exaudiens moderationem, si quisdem sumatur pro immoderato animi affectu; tunc non minus quam Stoica avulsa in germano Philosopho est.

X. Dari in homine Substantia Spiritus, Inmaterialis Principium adeoq[ue] & Immortalis, agnovere pleriq[ue] Philosophi veteres ante tempora Beati Stoicos. Non enim cädem evidenter convicti sumus de Re illi Existencia anima Inmaterialis, ac Corporis nostri Materialis: Verum nondum nobis probasse videtur Cartesius, contra Gassendus; Dari posse in huc vita, Param Intellectionem ablo; Commitione Cum, & dependentiā à Phantasmatis, tam verum est illud. Nihil est in substantia quod non prius fuerit in sensu.

X I. Animæ Inmaterialis nihil magis convincit, quam ipsius Libertas, five principium sui ipsius Determinationis: Et hinc est quod Hobbes libertatem omnimodam, è natura rerum suam iri vult: Et conformiter ad sua principia. Nam ab nullis Spiritus ibi nulla libertas. Hoc super themate acutissime Hobbes redarguit Revendicat & illustrat. Jam vero Beatus: D. Bramwell Archibishopis Armaghensis, totius Hibernia Primas; Ecclesiæ Reformata, & Speciem Hibernia Ornamentum. Nobis enim humane animæ libertas non minus ipsi Essentialis, quam ipsius Rationalitas videtur. Verum in quo consistat hæc Libertas humana natura. Vel qui si justa ipsius idea indeterminata est inter Theologas & Philosophos, contraversia; Nos enim Spontenitate cum Ratione & Deliberatione, ad Librum Humanæ Mentis arbitrium sufficere in distributa, propugnare non renuemus.

PROBLEMATA.

1. **N**um M Logica sit Ars Cogitandi; ac Scientia. 2. **N**um sit necessaria ad Scientias & Artes acquirendas. 3. **N**um Apprehensio posse est falsa. 4. **N**um opporteat Defensionem esse Omniscientem. 5. **N**um Scopus sit scientifica. 6. **N**um Syllogismus sit Barbarus ac ille quæ constat ex omnibus affirmantibus in Secunda figura. 7. **N**um omnis Syllogismus sit Sophisma. 8. **N**um verum sit istud Scopiticum: Hoc unum scio me nihil sciere. 9. **N**um Omnis Spiritus sit Extensus. 13. **N**um Bruta sit austriaca & mera Materialis Machina, cum Cartesio. 14. **N**um habent Animæ Immateriales, & Mortales, cum Platonis. 15. **A**n sit mera Essentialis, Materiæ Modifications. 18. **A**n non distinguuntur à temperie Humorū Curæ Medicis. 19. **A**n sit forma substantialis cum Peripateticis. 20. **A**n vero sit Particula Lucis cum Calvinis. 21. **N**um Animæ humanæ posse est Immortalis si est Materialis, vel Professio Ultrajectino. 22. **N**am illa datur, vel ut Democritus & alijs. 23. **N**um datur Aeris Elemento, vel Atmosphæra hujus pressura ut manister claram bodiæ Phenomenis. 24. **N**um juxta principia Cartesii posset tam facile reformari reris aeraria, quam Stratiotis vel linteis. 25. **N**um Latitudo, vini, Imo & sanguinis imber fit tam naturales, quam pluvia ordinaria. 26. **N**um Constitutio sit in Negotiationibus, cum Comptono. 29. **N**um in Inne quoddam five dialemma, cum Epicuro. 30. **N**um sit idem quod corpus, cum Cartes. 31. **N**um sit Phantasma, cum Hob. 32. **N**um deniq[ue] non distinguatur ab immensitate Divinitatis, ut ex antiquioribus refutaturte Derodon. 33. **N**um centrum sit ipsius quantitatis cum Circumferentia. 34. **N**um deniq[ue] hypothesis Peripateticæ, Platonica, Epicuro-Gassendio-Charltoniana, Digbzana, Chymica, Fluidissima, Calculistica, & vulgo Molistica melius explicita Naturæ phenomenon; Et an unum ab omnibus ritè explicetur. Hoc enim & similis Problēmata, que quotidie in Scholis nostris disputantur; In diatriba publica jam venitanda proponimus.